

Bruxelles, den 12. juli 2022
(OR. en)

11073/22

AGRI 320
AGRIFIN 67
AGRIORG 68

NOTE

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: Rådet

Vedr.: Markedssituationen, navnlig efter invasionen af Ukraine

Vedlagt følger til delegationerne en sammenfatning af situationen på EU's vigtigste landbrugsmarkeder, navnlig efter invasionen af Ukraine, med henblik på ministrenes drøftelse på samlingen i Rådet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2022.

Formandskabet foreslår, at udvekslingen af synspunkter bør fokusere på følgende to spørgsmål for at fastslå den nuværende situation og vurdere yderligere skridt:

1. Hvordan vurderer medlemsstaterne udsigterne for dette års høst i lyset af krisen i Ukraine med henblik på at stabilisere kornforsyningen for at imødekomme efterspørgslen både inden for EU og på verdensplan?
2. Hvilke erfaringer har medlemsstaterne med at forberede gennemførelsen af den ekstraordinære tilpasningsstøtte til producenter i landbrugssektorerne eller andre foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes? Hvilke andre foranstaltninger foreslår medlemsstaterne?

Situationen på landbrugsmarkedene

Indledning

1. På baggrund af krigen i Ukraine er den økonomiske situation i landbrugssektoren i øjeblikket meget vanskelig.
2. Ruslands aktuelle blokade af havnene ved Sortehavet har forårsaget et fald i den ukrainske eksport af basiskorn. Priserne har nået rekordhøjder på markedet, selv om der er observeret en vis afmatning i de seneste uger. Producenter af foderblandinger samt forarbejdningsvirksomheder i efterfølgende produktionsled efterspørger råvarer, der er vanskelige at skaffe på grund af begrænset udbud og høje priser. Ruslands aggression mod Ukraine har også betydelig indvirkning på markederne for energi og landbrugsproduktionsmidler. Rusland er en stor eksportør af olie og naturgas. Landbruget og dets globale forsyningskæder er generelt afhængige af fossile brændstoffer (olie og naturgas).
3. Høje produktionsmiddelpriser har stor indvirkning på landbrugsproduktionen og de efterfølgende produktionsled. I den henseende er de mest energiintensive sektorer de hårdest ramte. Andre sektorer inden for landbrugsproduktionen, navnlig sektorer med højere merværdi, har også økonomiske problemer som følge af stigende produktionsmiddelpriser. Der forventes ingen bedring af situationen på kort sigt. Ud fra et fødevarer sikkerhedsperspektiv kan situationen blive udfordrende, hvis disse tendenser fortsætter, dog er fødevarer sikkerheden og fødevarerforsyningen i EU i øjeblikket ikke truet takket være modstandsdygtigheden i EU's fødevarerforsyningskæder. Der er oprettet EU-solidaritetsbaner og relevante matchmaking-platforme for at hjælpe med at eksportere varer fra Ukraine.

Situationen i de vigtigste sektorer

4. Med hensyn til specifikke landbrugsmarkeder i EU har tørt og varmt vejr lagt et betydeligt pres på visse markafgrøder. Produktionen af **korn** forventes nu at blive 2,5 % lavere end i 2021. Der forventes et særligt godt solsikkeudbytte, som vil betyde en årlig produktionsstigning på 6,9 % og en ny rekord på 11 millioner ton. Sukkerproduktionen ventes på årsbasis at falde med 5 %, men at holde sig på det femårige gennemsnit, og lagrene ligger på et tilstrækkeligt niveau. Anvendelsen af markafgrøder til biobrændstoffer forventes at være stabil, da stigningen i brændstofefterspørgslen efter pandemien er blevet bremsset af høje priser.
5. EU's arealer med **oliefrø** til høsten 2022/23 er øget betydeligt (7,5 % på årsbasis) på grund af høje priser og den midlertidige undtagelse, der tillader såning af afgrøder på braklagt jord. Navnlig tilsåningen med solsikker steg mest på grund af deres lave vand- og gødningsbehov. EU's produktion af oliefrø forventes at udgøre 32,1 millioner ton (+ 7,8 %/5-årsgennemsnit), herunder en rekordmængde solsikkefrø på 11,1 millioner ton, hvilket kan kompensere for bortfaldet af forsyninger fra Ukraine.
6. EU's produktionsår for **sukker** 2022/23 ventes at begynde med startlagre på 1,9 millioner ton (+ 58 % i forhold til sidste år). Produktionen ventes at ligge på 15,8 millioner ton svarende til det femårige gennemsnit, mens forbruget forventes at forblive stabilt.
7. Stigningen i produktionen af **olivenolie** i EU i 2021/22 på 11 % blev understøttet af et højere olieindhold i olivenerne. Producentpriserne på olivenolie i EU vil sandsynligvis forblive på et niveau over gennemsnittet på grund af vedvarende høje produktionsmiddel- og transportomkostninger og høje priser på andre olier og fedtstoffer. EU's eksport forventes at falde i forhold til det rekordhøje niveau sidste år, mens der forventes en svag stigning i forbruget i EU. Slutlagrene kan blive lavere end forventet og nærme sig et niveau, der i 2022/23 ventes at ligge under EU's produktionsgennemsnit.

8. Trods nedgangen i EU's produktion og import af **vin** i 2021/22 forventes forbruget at stige med 5 % til 23 l pr. indbygger som følge af lavere eksport og mindsket anvendelse af vinproduktion til "andre formål" (destillation, eddike, brændevin). Forbrugerne lægger i forbindelse med deres køb i stigende grad vægt på vinens oprindelse samt smag og mærke.
9. EU's forbrug pr. indbygger af **friske ferskner og nektariner** forventes i 2022 at stige til 6,1 kg (hvilket stadig er under det langsigtede gennemsnit) trods den lavere købekraft. Det kan skyldes højere produktion, godt vejr og turismens tilbagevenden.
10. Efter en virkelig god sæson i 2021 med høj produktion, godt forbrug, høj kvalitet og lave lagre forventes EU's produktion af **tomater** i 2022 at falde med 9 % til 16,5 millioner ton. Produktionen til forarbejdning forventes at falde med 14 % og produktionen til forbrug i frisk tilstand med 3 % på årsbasis. Den lavere produktion skyldes tørke, et fald i den forventede efterspørgsel, skift til alternative, mere rentable afgrøder og mindre dyrkning i væksthuse på grund af meget høje energiomkostninger.
11. Priserne på **mejeriprodukter** i EU ligger på et rekordhøjt niveau. Mens priserne på skummetmælkspulver og sødmælkspulver i EU stadig er forholdsvis stabile (men høje) og vallepriserne svagt faldende, stiger andre priser fortsat. Denne udvikling bidrager til rekordhøje priser på råmælk i EU. Alligevel er landbrugenes fortjenstmargener fortsat smalle på grund af høje produktionsmiddelomkostninger. Som følge af det tørre og varme vejr i foråret, der påvirkede kvaliteten og mængden af græs og andre foderkomponenter, kan udviklingen i mælkeproduktionen i EU blive lavere end forventet tidligere i 2022 (0,4 %) – også påvirket af et mindsket foderforbrug som følge af høje foderomkostninger. Kombineret med en mindre malkekvægbestand (- 1 %) forventes mælkeleverancerne i EU derfor at falde med 0,6 % i 2022. Den lavere græskvalitet og det mindre foderforbrug betinget af mængde og omkostninger vil sandsynligvis også mindske indholdet af mælkefedt og protein og dermed yderligere reducere mængden af mælketørstof til forarbejdning. Væksten i EU's oste- og flødeproduktion fortsætter muligvis og kan reducere mængden af mælkefedt til produktion af smør og sødmælkspulver. Der forventes en stigning i osteeksporten, og det indenlandske forbrug af mejeriprodukter kan stige en smule i 2022 (0,3 %), forudsat at opsvinget i detailsalget og restaurationsbranchen fastholdes, og de høje producentpriser kun i begrænset omfang videregives til forbrugerne gennem hele værdikæden.

12. For så vidt angår **kød** forventes EU's oksekødsproduktion trods høje priser at falde med 0,5 % i 2022, hovedsagelig på grund af strukturlilpasning i oksekøds- og mejerisektoren. Der forventes primært voksende EU-eksport til de eksisterende højværdimarkeder, men den er under pres på grund af de rekordhøje hjemmemarkedspriser. EU's import er stigende på grund af udbuddet fra Brasilien. Den stigende bekymring for miljøet, de dårligere eksportudsigter og de vedvarende høje produktionsmiddelomkostninger samt afrikansk svinepest (ASF) forventes at udligne det høje prisincitament for svinekød og føre til faldende produktion. EU leverede til Kina i de to år med akut krise på grund af afrikansk svinepest, mens UK nu igen bliver EU's primære eksportdestination. EU's fjerkræproduktion forventes at stabilisere sig i 2022. Prisen på slagtekyllinger i EU er høj nok til at kompensere for de høje produktionsmiddelomkostninger, og ud over andre faktorer breder højpatogen aviær influenza sig fortsat. Handelen med UK når op på niveauet før brexit, men EU mister markedsandele på nogle eksportmarkeder. Importen forventes at komme delvist på fode og nå niveauet i 2016-19, selv om handelsstrømmene med Ukraine øger usikkerheden i nogen grad. Trods den historisk lave fåre- og gedebestand i EU forventes antallet af dyr, der sendes til slagting, at stabilisere sig i 2022. Handelen forventes at fortsætte, men stadig på et relativt lavt niveau, hvilket vil føre til vedvarende høje priser på hjemmemarkedet.

Konklusion

13. Den russiske invasion af Ukraine har i betydelig grad forstyrret de globale og EU's landbrugsmarkeder og skabt global fødevarerikkerhed i genopretningsperioden efter covid-19, der allerede var præget af inflationspres inden for energi, råmaterialer, gødningsstoffer og fragt. De globale landbrugspriser er steget med 30 %, siden invasionen begyndte, selv om der er konstateret en vis afmatning i de seneste uger. Vejrforholdene i EU, navnlig den lange tørkeperiode, der berører flere regioner, skaber yderligere udfordringer med hensyn til den nye høst, som ventes at blive lavere end oprindeligt forventet.

14. Selv om EU i vid udstrækning er selvforsynende med fødevarer og har et massivt handelsoverskud for landbrugsfødevarer, og EU's indre marked endnu en gang kan forventes at vise, at det er i stand til at absorbere chok, er der stigende bekymring med hensyn til prisoverkommelighed på grund af et højt pris- og inflationspres. Fødevarerforbruget målt i mængde kan forekomme uændret, men der forventes en nedjustering af forbruget i værdi, da nogle forbrugere og fødevarerforarbejdningsvirksomheder måske skifter fra dyrere til billigere produkter.
-